

SAMOBORSKI LIST

Glasilu za promicanje lokalnih interesa.

God. VI.

Broj 48.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na godišnjicu cijena godišnje razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 kila. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
26. studenoga 1911.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji se više puta uvrtiču, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Domaslovčani žele pripojenje Samoboru.*

II.

Utjeloviti imala bi se sela porezne općine Domaslovec i to: Gradna, Celine, Savračak, Medzave, Vrbovec, Domaslovec, Farkaševac i Hrastina. Površina cijele ove općine iznosi 2380 jutra i 526 hvati te broji 1918 duša. Površina trga Samobora iznosi 2879 jutra i 430 hvati sa 2756 duša.

Hoćemo iznajprije da vidimo financijske prilike obih općina. Porezna općina Domaslovec plaća čistoga poreza po odbitku prireza, kamatovnoga poreza (taj je preporan) i tecivarine IV. razreda zajedno sa veleposjedom u svemu 6666 K 20 f. Odbivši veleposjed sa K 440-13 potpada općinskom nametu izravni državni porez od K 6226 07. Osim opć. nameta na ovaj porez nema porezna općina Domaslovec apsolutno nikakvog inog dohotka, napose pak nema nazad 6 godina nikakove potrošarine. Trg Samobor plaća izravnoga poreza K 46.864-98, koji cijeli potpada opć. nametu.

Kad bi dakle općinski namet sjedinjenih općina iznosio 50 posto, to bi Domaslovec plaćao 3113 K, a Samobor 23.432 K. God. 1911. iskazan je nadalje u proračunu trgovišta Samobora prihod od gospodarstvene uorave i opć. potrošarine sa K 65.491-19. Kad bi se dakle općine sjedinile, te bio potrebit namet i raspisan od 50 posto, to bi trgovište Samobor participiralo na sveukupnom prihodu sa 88.923 K, a Domaslovec sa 3113 K.

Pitanje nastaje sada, da li bi matična općina Samobor bila u stanju, da od dohotka opć. nameta pripoji se imajuće općine pokriva njezine redovite potrebe a da ne opteretiti svojih općinara većim nametom, to su: uzdržavanje škole, osobito pak uzdržavanje opć. cesta i mostova. Kompleks ovih cesta dosta je velik, tu je cesta od Samobora do potoka Rakovica preko Domaslavca, zatim od Larda do Sava, te od Vrbovca prema Savračaku, Celinama i Gradni sve do samoborske medje. Nadalje je pitanje, da li bi se sačinjavajući sjedinjene opć. zadovoljio se današnjom plaćom, gdje bi morao uvijek biti vani i na putu. Ne smijemo zaboraviti niti na kilometrine i dervnice opć. činovnika, na povećanje pisarničkog osoblja, cestare itd.

Jasno je dakle da se financijske prilike trgovišta Samobora uz pripojenje Domaslavca nipošto ne bi poboljšale, već prije pogoršale i da bi trgovište Samobor doprimalo materijalnu žrtvu, kad bi na pripojenje pristalo.

Ova žrtva mogla bi se doprinesti samo u tom slučaju, kad bi se radilo o nuždi i potrebi da se proširi teritorij trgovišta. Taj se pak prostira daleko do Sv. Nedjelje i sve do sela Hrastine, dakle u sadašnjim prilikama dosta prostora. Zagreb i Karlovac trebaju teritorij za svoje proširenje, dok je to za Samobor sasvim suvišno. U najpovoljnijem slučaju mogli bismo reflektirati na Sv. Helenu, nipošto pak ne na sela prema Savi.

No idemo dalje. Nova sjedinjena općina imala bi 24 odbornika. Neki prijatelji toga sjedinjenja misle, da bi se sa općinom Domaslovec sklopio ugovor, po kojem bi općini Domaslovec pripao samo neki ograničeni broj opć. odbornika, tako se govori o broju 6. Takovih ugovora ne priznaje zakon, jer bi se tim mimoilazili temeljni principi o uređenju općina. Porezna općina Domaslovec imade u svemu 343 opć. odbornika dok ih trgovište Samobor imade samo 312. Tako bi se lahko dogodilo, da Domaslovčani složno pristupe na biralište, da postavie same svoje kandidate i da najednoć na našoj vijećnici osvanu sve sami domaslovčani, pa da kroje sudbinu Samobora. Kako bi to bilo po interese Samobora, koji teži za procvatom i napretkom, mislimo da ne trebamo osvjetljavati. Ovake prilike promijenile bi naše kulturne i socijalne okolnosti stubokom, te bi Samobor izgubio današnji svoj karakter potpuno.

Svakako bi ovaj čin imao nedoglednih posljedica i lako bi se moglo dogoditi, da novi općinari skinu i naslov naše općine, i da ga pretvore u općinu Domaslovec.

Stvar je tako neozbiljna, da se čini i upravo smiješnom i mislimo, da je misao pripojenja onaj čas umrla kad se je i rodila.

Ipak smo se čutili ponukanim, da ovu stvar osvjetljimo, da se eventualno ipak ne bi i opet što našao u Samoboru, koji bi se neupučen u prilike, moguće za ovakovu ideju zagrijavao.

Domaće vijesti.

Promaknuće liječnika. Kr. kot. liječnik u Sv. Ivanu Zelmi dr. Vladimir Reizer promaknut je iz X. u IX. činovni razred kr. kot. liječnika, pa je i nadalje ostavljen na sadašnjem mjestu uređivanja.

Iz trg. zastupstva. Odbor ad hoc koji je izabran iz trg. zastupstva, da prouči pitanje ravnopravnosti i groblja, sastao se je u četvrtak u svoju sjednicu. Svoje izvješće podnijet će odbor pred plenum zastupstva u idućoj sjednici.

Dar školi. Gosp. Stjepan Poređen, koji je kao prvi postovodja namješten kod

tvrdke Kirleman u San Miguelu (Amerika) da rovaio je našoj pučkoj školi dvije velike učinjene zmijske kože. Predmeti su vrlo interesantni, te će školskoj zbirci dobro poslužiti. Čast našem vrijednom domarocu, koji se u tudjini sjeća zavoda, u kojem je primio prve temelje znanja.

Promet na samoborskoj željeznici. U mjesecu kolovozu ove godine imala je samoborska željeznica prihod od 16.036 K, prošle godine u istom mjesecu 15.113 K. Od 1. siječnja do kraja kolovoza unišla je u ovoj godini svota od 94.658 K, lanjske godine u istom razdoblju svota od 86.803 K.

† **Matija Bošnjak**, banški savjetnik u. m. umro je u Zagrebu. Bio je kroz više godina ljetoviti gost Samobora. Pokojnik je rođen godine 1847. — Laka mu zemlja.

Analifabetki tečajevi u Samoborskom kotaru otvaraju se danas u Samoboru: Pjavčević Franjo, stud. iur., Farkaševac: Vuković Ivan, stud. iur., Sv. Nedjelja: Zanchi Ferdo, stud. iur., Stupnik: Živica Ivan, cand. geod.

Zakup poreza na vino. Nagodbena rasprava za zakup poreza na vino bit će kod opć. poglavarstva u Sv. Nedjelji 28. studenoga u 8 i po sati prije podne.

Stanbena dozvola. Obilno povjerenstvo razgledalo je u srijedu poslije podne novogradnju ravn. učitelja g. Langa na njegovom posjedu u Sv. Heleni, te mu podijelilo stanbenu dozvolu. Nova ukusna vila g. Langa prijatno se doimlje kako svojom vanjšinom tako i unutrašnjom razdjelbom.

Kolik će biti zdravstveni namet za godinu 1912. Kad smo se lani u jednom svome uvodniku osvrnuli na proračun općine, upozorili smo naše općinare i na tu okolnost, da su neki izdaci općine unaprijed određeni po višim oblastima, i da takovi ulaze u proračun, makar se tome i opirao općinski odbor. Što dakle u jednoj godini poraste namet, često su baš ovi unaprijed označeni postoci uzrokom. Zato, kad tko hoće da pravednoj kritici podvrgne općinski proračun i omjeri postotak nameta, treba nužno da uoči iznajprije izdatke određene u višim oblastima, a onda one u strogo općinske, što služe lokalnim potrebama. Jedan od nameta, koji se propisuje općinama, i koji gotovo svake godine raste, jest bolno-zdravstveni namet. U prilici smo, pak već sada možemo javiti, kolik će biti ovaj namet za iduću godinu.

Na temelju podataka po vladinom izaslaniku ustanovljeno je, da će biti radi neutjerivih bolno-opakrbnih troškova potrebit općinski namet sa 13 posto. — Uz to se imade propisati namet u zdravstvene svrhe po § 50 zak. od 1894. o uređenju zdravstvene službe do najvišega postotka sa 2 i pol posto. Radi osiguranja ovih nameta pozvana će biti ovih dana sva opć. poglavarstva, da ih stave u proračune za g. 1912.

Lani je prvi namet iznosio 13 i pol postotaka, potomji 2 i pol — dakle ukupno 16 posto. Ljetos će oba iznositi 15 i pol posto. — Dakle ipak za pol postotka manje.

* Vidi br. 46 „Samob. lista“.

Kanalizacija Samostanske ulice dovršena je. Još samo leže rpe zemlje kraj rigola, koje bi trebalo što prije odstraniti, jer će inače kiša raznositi zemlju i blatiti samu ulicu. Novi kanal je kod posljednje kiše pokazao valjano funkcioniranje, te su otvori hvatali obilje vode. Samo držimo, da bi bilo dosta neprilično, ako se kanal na kojem mjestu zabrtvi, jer su na njem postavljeni ulični obrubi od cementa, te rigol, tako da bi se samo teškom mukom mogao otvoriti.

Vjenčanje. Jučer se je u ovdješnjoj župnoj crkvi vjenčala gdjica Katica Biščan, kćerka pokojnog zaslužnog kot. liječnika dra. Milana Biščana i supruge mu Katarine, sa g. Ivanom Koudelka ml., slastičarom iz Zagreba. Čestitamo mladom paru uz najbolje želje.

Vrijeme. Dok smo u posljednje vrijeme imali jaku jugovinu i toplinu, da se je moglo izlaziti i be. ogrtača, u petak poslije podne nadvili su se oblaci i stala lijevati kiša. A uz to stalo sijevati i grmjeti kô usred ljeta. Jučer smo opet dobili gustu maglu.

Za sačuvanje staroga grada. Posljednji smo put javili o komisiji na starome gradu, koja ima staviti prijedlog vladi glede zemaljske subvencije za popravak stare gradine. Sada nam je javiti, da se je i „zem. povjerenstvo za čuvanje umjetnih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji“ vrlo pripravno odazvalo molbi kluba „Šišmiš“ te mu doznačilo iznos od 300 kruna, da se još ove godine može nastaviti čišćenje gradine od gruha. Ova potpora podijeljena je „Šišmišu“ po odredbi predsjednika gornjeg povjerenstva, presv. g. Tade Smičiklase. Svakako hvalevrijedno od ovog povjerenstva, koje i sam izjavljuje u svome dopisu, da mu je iskreno stalo, da se Samoboru njegov važni dokument iz prošlosti sačuva.

Blagoslov nove škole u Mirnovcu. U nedjelju prije podne blagoslovena je novoosnovana škola u Mirnovcu. Svečani čin obavio je kapelan i učitelj vjere u tamošnjoj školi g. Stančić, koji je ujedno izrekao prigodno slovo. Na nazočne roditelje i djecu upravio je govor i učitelj g. Borovečki, a potom su djeca deklamovala a onda otpjevala „Tebe Boga hvalimo“ i hrvatsku himnu „Lijepa naša domovino!“ — Kod ove lijepe školske svečanosti prisustvovalo je više gg. svećenika, učitelja i učiteljica, pak školski odbor.

Još o orguljaškoj nagradi u Samoboru. Nedavno smo se osvrnuli na zaključak podvrškog zastupstva u vezi uskraćene nagrade za orguljaša. Pri v ovog zaključka prizivali su župni ured i učitelj g. Kraljević pozivajući se na naredbu županijske oblasti od 31. prosinca 1896. prema kojoj bi općina Podvrh imala plaćati orguljašu 100 K godišnje. Sada je međutim stiglo već i riješenje rečenih utoka. Županijska oblast izjavlja naime, da je gornja naredba od 31. prosinca 1896. stavljena izvan snage već za godinu dana kasnije, naime naredbom od 3. siječnja 1898. Ta naredba konstatuje da je zastupstvo opć. Podvrh uskratilo već onda svaku nagradu za orguljaša izjavljujući da je i „dosada crkvena blagajna plaćala zvonare i orguljaše“. Pošto je tim zaključkom pitanje nagrade učitelja kao orguljaša za župnu crkvu u Samoboru preneseno posve na drugo stanovište, nego li je to školski odbor u svojoj sjednici stvar prikazao, to je županijska oblast već tada odredila na osnovu vladne naredbe, da „pitanje o nagradi učitelja ima raspraviti crkveni odbor u Samoboru, a učitelju ima ustanovljenu nagradu podavati crkvena blagajna. Kako i od kuda će namaknuti crkvena blagajna sredstva, to je stvar crkvenoga odhoda i crkvene općine.“

Kako je pravedno uređenje orguljaške nagrade neodgodivo, donijeli smo evn i ovu naredbu, koja osvjetljuje ovo pitanje i pobliže negoli smo mi to mogli posljednji put učiniti, pošto je opć. Podvrh izjavila, da su joj svi spisi o ovome predmetu izgoreli za poznate bune.

Izložba goveda u godini 1912. Pozvane su općine, da i u ovoj godini votiraju što veće svote za izložbu, goveda eventualno i konja, koja bi se iduće godine imala održati. U ovoj godini već votirane svote imaju se koristonosno uložiti, budući da se izložba nije mogla održati radi silnavke i šapa.

Imenovanje. Gosp. Adolf Weber, apsolv. pravnik, imenovan je pravnim vježbenikom kod kot. suda u Samoboru.

Na adresu našega slavnoga poglavarstva. Na sjednici trgovišnoga zastupstva dne 6. studenoga o. g. upitan je gosp. načelnik, zašto se dozvoljava nekima, da čak sa četama težaka kupe lišće po šumi oko sv. Ane i staroga grada. Gosp. načelnik je odgovorio, da je on dozvolio kupiti lišće samo u Brezini i to po putevima.

Slobodan sam ovijem javno upozoriti, da se u šumi oko sv. Ane grabi lišće još i danas (21. studena kao i prije interpelacije gosp. Kleščića i to sa težacima. Dali je poglavarstvo do sada stvar izvidilo ili nije ne spada na pisca ovih redaka, ali je fakat da se ovakovim „zaštićivanjem“ šuma trajno, ali sigurno ništi općinski imetak. Na koncu, čemu trošiti velike novce za sadjenje crnogorice u općinskim šumama, čemu i duge rasprave o istome predmetu na sjednicama, kad se na šume dovoljno ne pazi. Ili zar sabirači lišća kad zupcima stružu možda štete mlade nasade crnogorice? N. R.

Sadjenje crnogorice u Osretku. U šumi Osredok zasadjeno je prošli tjedan pod nadzorom kot. šumara dra. Vučkovića 40.000 komada smreka i 10.000 komada, ariša, te crnog i bijelog bora. Čitav trošak za ovo sadjenje iznosi ciglih 70 K.

Jedna stara općinska dugovina — podmirena. Poznato je, da je i kod posljednje proračunske sjednice bilo govora, zašto još nije podmirena utemeljiteljna članarina „Savezu hrv. učiteljskih društava“ u Zagrebu od 200 K, za koju općina svake godine uplaćuje 5 postotne kamate. Taj dug vuče se onamo od g. 1866., pa su kamati, što su od njega uplaćeni, već dva put nadvisili samu glavnicu. No da je do toga došlo, kriv je — pored drugih okolnosti — i sam zaključak zastupstva od 23. travnja 1866., koji glasi, da općina Samobor pristupa kao član „Učiteljskoj zadruzi“, (današnjem „Savezu“), ali da će glavnica od 100 for. ostati kod općine, dok će ona samo društvu uplaćivati 5 postotne kamate. — Prošli je tjedan međutim taj dug podmiren nakon punih 45 godina i to iz one svote, što je dobivena kod dražbe sljodskog alata u ovdješnjoj pučkoj školi.

Tržne cijene u Zagrebu i u Samoboru. Gradsko poglav. u Zagrebu javlja u novinama („Obzor“, popodnevi list od 18. studenoga), da prodaje u Zagrebu na Jelačićevu trgu, Kaptolu i na Pejačevićevom trgu uz dolje naznačene umjerene cijene razno povrće i druge gospodarske proizvode. Da se vidi, da je Samobor natkrilio Zagreb — naime u skupocli, navest ćemo cijene na trgu u Zagrebu i u Samoboru.

Zagreb: Samobor:
Izabrana svježa kokošja jaja 8f. 10f.
Lijepi ovog. bijeli pasulj litar 32f. 36—40f.
Izvršno kiselo zelje klg 24f. 40f.
krumpir bijeli i ružovac prve vrste klg 9f. (mte ili 2 i pol vagana 9 K, vagan K360 K4—460
slatka repa klg 5f. 10—14f.

Moglo bi se još toga navesti, gdje se zahtijevaju neopravdano pretjerane visoke cijene sve na račun skupocle. Ne bi li se dalo tomu pomoći, što bi bilo jamačno samo na korist Samobora i njegovog stanovništva!

— Primili smo ovaj dopis od uglednog sugrađanina, koji se potpunim pravom potužuje na abnormalno visoke cijene, što vladaju na samoborskom tržištu, pretječući sasvim nenaravno — već i cijene na trgu glavnoga grada. Naše okolišne seljakinje, što donose na trg svoje proizvode, upravo se natječu, da što više podignu cijenu, i na se općinsvo ovima jednostavno predano na milost i nemilost. Očjekoje se jednostavno

otresuju, kad im tko prigovori cijeni, ili s porugljivo smiješe.

Naša općina, napose naš načelnik trebao bi da se ozbiljno zamisli u ove prilike, koje zadaju brige i nešto imućnijim ljudima, dok naše siromašnije slojeve tjeraju izravno u očaj. Dok se veliki i najveći gradovi bore protiv pretjerane skupocle i umiju regulirati tržne cijene, držimo da to ne bi bilo nemoguće i u Samoboru: Našem načelniku kao iskušanom gospodararu pruža se ovdje široko i otvoreno polje rada. Ur.

Promet na tjednim sajmovima. Pošto je čitav kotar proglašen prostim od silnavke i šapa, održavaju se sada opet tjedni sajmovi nesmetano. Najviše se dovode dakako na sajam svinje, ali ima i ponešto goveda, što je samo dokaz, da su se ipak ljudi donekle priučili dovoditi blago na subotnje sajmove. Akciju, da se i ova vrsta prometa digne na samoborskom sajmištu, valjalo bi nastavljati, da se i opet ne sustane na pô puta. 18. o. mj. dovedeno je na sajam 459 svinja od česa je prodano 79, te 34 komada goveda, od česa su prodana 4 komada. — 11. studenoga dovedeno je pak 47 komada goveda, prodano 3 kom, te 723 svinja, od kojih su prodana 72 komada.

Ovih dana prodano je 10 komada blaga u Beč, koje je kupljeno u Gradni, Klokočevcu i Domaslovcu. Prodano su 2 vola i 6 bikova; komad popriječno po 500—600 K.

Potpura za cestu Bregana—Bregansko-selo. Kako doznajemo, kr. zem. vlada na molbu interesenata, žitelja općine Podvrh, dozvolila je zem. pripomoć od 1600 K za gradnju gornje ceste.

Iz zastupstva općine Sv. Martin. Zastupstvo općine Sv. Martin održalo je svoje sjednice na 29. listopada te 15. studenoga. Na prvoy su stvoreni ovi zaključci: 1. Na prijedlog župnika O. pl. Simića izraženo je povjerenje i radost banu, što nije Njegovo Veličanstvo prihvatilo njegove ostavke. — 2. Podastrija je molba glavaru zemlje za pripomoć iz zem. sredstava za uređenje ceste i mostova u području te općine kao i za osnutak pošte u Galgovu — 3. Otpisano je više bo.no-opskr.nih troškova. — Na sjednici od 15. o. mj. riješen je ovaj dnevni red: 1. Pročitana je otpis vlade, kojim se podijeljuje općini 3000 K potpore za ceste. — 2. Dana je odšteta E. Wenke-u za one popravke, koje je izveo na svojoj zgradi, koja je prije služila za školu. — 3. Pročitana je zapisnik o ubranoj sajamskoj pristojbi od 201 K, koju je ubrao na sajmu od 13. o. mj. dostalac Gjur Burić. — 4. Određeno je uređenje opć. zdenca za 305 K.

Kradja peradi. Josipu Stipančiću, seljaku u Kerestincu ukradeno je u noći od 15. o. mj. 30 komada kokošiju vrijednih 60 kruna. Perad je odnesena iz pritvorenog kokošinjaka. Potraga za tatom ostala je bez uspjeha.

Umrli u Samoboru od 19. do 25 studenoga.

Micika Weichand, supruga zidarskoga pomoćnika, 28 g., Samostanska ulica, od krvarenja u porodu.

Weichand, mrtvorodjenče, Samostanska ulica.

Marica Toth, kći tesara, Gajeva ulica, od tuberkuloze pluća.

Vozni red na samoborskoj željeznici

Vlak odlazi iz Samobora u Zagreb: 6 i 9:10 prije podne, 1:10 poslije podne i u 6 sati uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak u 7:30 i 11:30 prije podne, 2:30 poslije podne, te 7:20 uveče.

Društvene vijesti.

Dobrovoljnomu vatrogasnomu društvu pristupio je kao novi izvršujući član Ivan Biščan krojač. — Općinari koji bi željeli još pristupiti u vatrogasnu četu, neka se javu u gasilnici za vrijeme vatrogasne škole. Svaki no i član može pristupiti i u potpurnu društvenu blagajnicu, a plaća u tom slučaju 20 fil tjedno.

Iz zastupstva općine Podvrh.

Ova je sjednica održana u četvrtak pošto su odbornici bili pozvani „pod globom“, ako tko izostane b.z. razloga.

1. Načelnik izvještuje, da školu Podvrh u Samoboru ne polazi više od 40 polaznika, koji bi se mogli uškolati u Lug, a oni iz sela Gregurić-brijeg i Lipovec u Rude. Osim toga imala bi se doskora graditi škola u Smerovišću. — Odbor zaključuje, da će se obratiti predstavkom na bana i zemaljsku vladu, da se ukine škola Podvrh u Samoboru. — 2. Načelnik javlja, da je glavari zemlje riješio žitelje dužnosti doprinosa za ručne težake kod nove ceste Bregana—Bregansko-selo, što se prima zahvalno do znanja. — 3. Zaključuje se podnijeti banu izražaj radosti povodom previšnjeg ručnog pisma. — 4. Čita se dopis trg. poglavarstva u Samoboru da općina uplati K 1550, što je dužna na najamini za školu Podvrh u Samoboru. — Zastupstvo zaključuje, da će dati samo 20 K mjesečno a nipošto 50 K, kako to traži općina Samobor. Oni da ne mogu za sobu, koju su vještaci nazvali „štalom“ (?) toliko plaćati. Načelnik opć. Podvrh da je par puta izjavio načelniku opć. Samobor, da bi bila voljna općina plaćati samo 20 K, a dobio je odgovor da se strpi, jer još nije kupoprodaja kuće potvrđena. Stoga moli zastupstvo, da se opć. Samobor zadovolji sa 20 K na mjesec.

5. Načelnik čita riješenje kot. oblasti kojim se uzima do znanja zaključak o podvozu vjeroučitelja, a nema se provesti prijedlog odb. Obranića. — 6. Zaključuje se raspisati jeftimba za podvoz vjeroučitelja za školu Lug, Farkaševac i Mirnovac. — 7. Izahranili su povjerenici kod izbora saborsk. zastupnika: Petar Štengl-Zaringer i Alojs Župančić. — 8. Zastupstvo je zamolilo vladu da ne bi trebalo u školsku zakladu uplatiti one svote, koje su isplaćene kao manje od temeljne plaće za učiteljsko osoblje, jer su te svote izdane na školske troškove. — Riješene su još neke molbe za potporu, te otpisani bolno-obskrbeni troškovi.

Gospodarstvo.

Još o vrienju mošta.

Da bude mlado vino zdravo čisto i stalno mnogo zavisi o tom, kako je provrio mošt, o čem smo potanje pisali već u broju našega lista od 8. pr. mj. Iznosimo ovo ponovo, budući da se sa više strana tuže vinogradari, da im je jošte danas mlado vino gusto kao mošt i posve slatko. Neki opet vele, da im se mlado vino lijepo izbistilo, da je čisto poput starog, ali je ostalo slatko kao mošt. Vrienje da bijaše i te kako burno. No smatraju kao uzrok ovom vanrednu vinaku godinu „vierunddreissiger“, jer će vino biti jako i ostati slatko, daskle drži se kao posve nešto naravno. Nešto slična se događa samo kod plemenito trilog groždja (sušci cvebe) koje sadrži do 40 posto sladora.

Samo kod ovakovog odviše slatkog mošta biva, da jedan dio sladora provrije a veći dio sladora ostaje nerastvoren budući da alkohol, koji se razvio, priječi djelovanje kvasca.

Ako ovo godina i bijaše jedna od boljih no tako zrelo groždje sa visokim postotkom sladora kod nas se rijetko događa,

a nije moglo tu zrelost ljetos ni dostići, jer su se svi žurili i prije vremena obavili berbu. Zato i postotni sadržaj moštu (17—20 post.) kakav bijaše, nije ništa izvanredna i neobična a da ne bi mogao potpuno provrijeti.

Stoga želi li se imati zdravo i stalno vino nipošto se ne smije pustiti, da ostane slatko i neprovrelo. Svejedno je dali je ono čisto ili mutno. Čisto je postalo jer su uslijed niske topline u pivnici kvasne gljivice prestale svojim djelovanjem i slegle se na dno bačve, a time su se staložile i druge mutne čestice. Pače je protivno, ako je mlado vino slatko a uz to mutno i gusto, znak je, da ako i slabo a ono ipak ponešto vrije, dok ono, koje je čisto, prestalo je sa svim vrijeti.

Kako u vinu imade i takovog kvasca koji prouzrokuje razne bolesti vina, pogibelj je sada, da će početi svoje djelovanje baš ti kvasci, koji su dosad mirovali.

Ovi mogu i kod niže topline, da se razvijaju, a jer nije mošt provrio imade dosta hrane za razvoj.

Stoga hoćemo li, da nam se mlado vino, koje je ostalo neprovrelo i slatko ne pokvari, ne smijemo ga pustiti ovako već odmah preduzeti sve nužno da se pobudi nanovo vrienje te nastojati da potpuno provrije.

Ako je još posve slatko i ne kipi, valja odmah naručiti čiste uzgojne vinske pjenice (kvasca) od kr. zemaljskog oenološkog zavoda u Zagrebu. Svakoj pošiljci prileži podjedno i točan napatuk uporabe. Da mogne pjenica djelovati treba pivnicu ugrijati na 15 stupnja C. Isto tako i vino, ako je hladno da mogne vrienje odmah nastupiti, dodavši mu pjenice, mora se prije uzeti nešto vina iz bačve te ga ugrijati i natrag u bačvu uliti da se dobije potrebna toplina, koja je nužna za razvoj kvasca.

Tamo, gdje je vino napola provrelo, a nalazi se još uvijek u tihom vrienju, treba nekoliko škafova otočiti odozdo na pipu i natrag uliti, da se prozrača, time će se podražiti kvasac na jače djelovanje.

Razumjeva se da treba usto paziti, da je u pivnici toplo. Zračenje mošta preduzima se, dok je još vino mlado i u vrienju. Kad se je već jednom droždje posve na dno staložilo, tad je najbolje vino pretočiti i dodati mu pjenice da kipi ako nije još prevrelo.

Propusti li se učiniti kako gore spomenusmo, sa vinom, koje je još slatko, razvit će se razne bolesti, ostal će mutno sluzavo, vrijeti će u proljeću a ljeti se i pokvariti. C.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Trifaljski kameniti ugljen

dobije se na malo i veliko u trgovini
IVANA PREGRADA
Rambergova ul. 5.

Iznajmljuje se kuća

u Starogradaškoj ulici br. 59, koja sastoji od 2 sobe, kuhinje, pivnice i suzrednih prostorija usto vrt te oranica. — Poblize upitati kod g. M. Hodnika, Samostanska ulica. 3

Trifalj. svijetli ugljen

dobiva se u trgovini E. Presečki.
Počevši od 100 kg dostavljamo u kuću.

Načnika za tiskarski posao prima
S. Šek u Samoboru.

Vatroslav Ivanščak

stolar za gradnju i pokućstvo
Samobor, Jurjevaka ulica broj 5.

preporučuje sl. općinstvu svoju radionicu, u kojoj izrađuje svakovrsno pokućstvo solidno uz najumjerenije cijene. Isto imadem na skla dištu uvijek svake vrste

gotovih mrtvačkih lijesova
iz tvrdog i mekanog drveta te tapetiranih u raznim bojama.

Preporučuje se sl. općinstvu za cijenjene narudžbe bilježim s vele štovanjem

VATROSLAV IVANŠČAK,
stolar.

MILIJONI
upotrebljuju za

Kašelj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiser

prсне karamele
sa tri omorike
svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.

6050
Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.

Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
Izvoznika u Samoboru.

„Hrvatska Sloga“

udruga za posmrtnu pripomoć
sa ograničenim jamstvom
u BJELOVARU.

Ovo je najsolidnija domaća udruga, čije razvrateljstvo sastoji od samih domaćih i odličnih građana bjelovarskih. Ona osigurava svakoga potpuno zdrava čovjeka bez liječničke pregledbe i bez razlike spola od 18. do 65. godine života. Za osigurateljnu svotu od 2000 K plaća se minimalna godišnja članarina od 5 K, te za smrtnu slučajevu kola, u tome se osigurani nalazi, 5 K. Uplaćena iznosa u kolu osiguranika u dobi od 18—45 godina 10 K, a od 45—65 godina 12 K. Svako kolo broji 500 članova.

Poblize upute daje g. Janko Kampare, povjerenik „HRVATSKE SLOGE“ za kotar Samobor

4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod. Zdravlju neškodljiv.
Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira U ZAGREBU.

4 filira

Dobavljači
engleskog kralja
Specijalitet
KINGDOM-BLEND
Five o'clock-Tea N.
V. kralja engleskoga

Dobavljači
Waleskog princa
„U.K.“ čajevi
vrlo su izdašni i
aromatični.

Glavno skladište u Samoboru
kod Mirka Kleščića, ljekarnika.

Opće poznata
Osječka
MARIJINA
MAST

rubi se uspješno protiv pjege,
sadaže za ućvavanje lica, za
njegu ruku itd.

Cijene jesu:
1 veći lončić K 1,-
1 mali lončić K -70
Salje se posuđem i to
najmanje 2 veća ili 3 mala lonč.

Ljekarna Majci Božej pomoći.
Ivana Geverkoviča,
OSJEK I., Slavonija.
U Samoboru se dobiva u ljekar-
nici M. KLEŠČIĆA.

DENTIN

v. dica za usta i zube. Zaprečuje zubnu
bol, čisti zube, učvršćuje zubno meso
i odstranjuje neugodan vonj iz ustiju.

Cijena boca 2 K

Ljekara M. Kleščića u Samoboru.

Na zahtjev

mojih cijenjenih mušterija, nabavio sam i ove godine
najbolje

Šmidovo čajno pecivo,
kao i najfinijeg ruskog čaja, sve vrste likera, ko-
njaka, rama i

šampanjca.

Nove uređeno skladište

porculana, stakla i emailovanog sudja.
Preporučuje sve uz solidnu i jeftinu cijenu

M. ŠKAREK.

Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

„k, bobačkom rogu“

Novo i krasno uređene sobe s električnom
razsvjetom. Elegantra restauracija. Izvrana
kuhinja, dobro vino i pivo.
Bran i točna posluga. — Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Veliki izbor samoborskih razglednica

Album sa 18 samoborskih slika,
čestitke, ruže, djeca, ljubavne karte itd. Uspomene
na Samobor. Veliki izbor

krasnih sličevnica

knjižica sa bajkama za djecu, krasnih upo-
menara, listarica, molitvenika, razgovornih
kolektora, pisućeg i risućeg materijala, torba, pernica,
kloset papira omot po 20, 30 i 40 list. Raznih nošića.

Svilenog papira za ruže.

Pestica. Svakovrstan list. Cigaretalnih tajčića.
Papira za police u svim bojama i vrstama.
Preporučuje najjeftinije

Tiskara i papirnica S. Šeka.

K poboljšanju općih prilika bez sumnje će mnogo
doprinjeti „Međunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Ovo je jedina zadruga koja i bez liječničke
pregledbe prima sve zdrave osobe, a u dobi od 15
do 80 godina, što ne prima niti jedno osigurava-
juće društvo na svijetu.

Držimo da nam je dužnost upozoriti na našu
zadrugu, koja je na narodno-gospodarstvenom te-
melju osnovana, pa je sa svojim neznatnim upla-
tama pristupačna i najširim slojevima.

Zadruga „Balkan“ dijeli se u kola, u kojima
imade po 400 (u starijim kolima od 60 do 80 god.)
odnosno 500 (u mlađim kolima od 15 do 60 god.)
zadugara. Kada jedan zadugar nekoga kola umre
plaćaju ostali zadugari iz toga kola za njega od-
nosnu posmrtninu, kako to određuju §§ 8. i 9.
z. pr. pravila. Potpunu visinu upisane svote, bez
ikakvih odbitaka isplaćuje zadruga već nakon 6
mjeseci članstva. Posmrtnina se isplaćuje poslije
ovoga roka i u slučaju samoubojstva i bez razlike
da li je kolo u koje je član upisan popunjeno ili
ne. Osim toga podjeljuje zadruga svojim osiroma-
njelim članovima nakon jednogodišnjeg članstva
znatne novčane potpore.

Kolike prednosti pruža zadruga „Balkan“
može se najbolje vidjet iz toga, što je zadruga
svojim zadugarima do konca studenoga pr. g. is-
platila preko 400.000 K (četiri stotine hiljada
kruna) posmrtnina i potpora, te iz slijedeće tabele
upisanih pristojbi i uplata:

1. za upis osobe u dobi od 15—40 g. plaća se 12 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 2. za upis osobe u dobi od 41—60 g. plaća se 13 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 3. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 21 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 4. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 32 K sa pravom na posmrtninu od 2000 K.
- Kasnije plaća se samo godišnja članarina od 4 K, te maleni posmrtni prinosi koji kod
sub 1.	spomenute upisnine iznose 2 K.
2.	3.
3.	3.
4.	8.

Sjedište zadruge „Balkan“ jest u Zagrebu
(poslovnica: Gundulićeva ulica 29), a podružnica se
nalazi u Sarajevu (poslovnica: Ferhadija ulica 53)
Zadruga je protokolirana po velesl. kr. sudb. stolu
u Zagrebu pod br. 2141 gr. R. 1908. 483 i koncesio-
nirana po c. kr. zajedničkom ministarstvu financija
u Beču pod br. 10302 B. H. 1908., te stoji pod kon-
trolom visokog trgovačkog suda u Zagrebu kao i u
Sarajevu i osim toga pod nadzorom vis. zem. vlade
u Sarajevu. Sve daljne upute podjeljuje odmah
ravateljstvo.

„Međunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Gundulićeva 29. ZAGREB. Gundulićeva 29.
Telefon br. 323 Podružnica: Sarajevo.
Brojčevali nastoj: „Balkan“ Zagreb.

Samoborci i Samoborke
sjetite se

„Društva za poljepljanje Samobora“

Riunione Adriatica di Sicurtà

(Jadransko osiguravajuće društvo)
u Trstu.

Utemeljeno godine 1838.
Dionička glavica K 10,000,000. Pričuva K 145,000,000.
Od godine 1838. isplaćeno odšteta K 695,000,000.

Ovo ugledno i varjedno kulantno društvo preuzima
uz najpovoljnije uvjete:
osiguranja proti požaru,
osiguranja proti provalnoj kradji,
te osiguranja na ljudski život
u najrazličitijim kombinacijama.
Pobliže upute i razjašnjenja daje: g. Mirko Kleščić,
ljekarnik, i zastupnik za Samobor i okolicu kao i
generalno zastupstvo u Zagrebu.

Priručno ljekovito vrelo gorake vode

STERNOV

prema poredbenoj analizi najbolje od
svih gorakih voda. Svagdje za dobiti.

DUNAV osjegurajuće društvo u BEČU

(Društvena jamčevna imovina 42 milijuna kruna)

osjegurava uz najpovoljnije uvjete

**život, proti vatni, proti provalnoj kradji, tući te
stakle i transport.**

Glavno zastupstvo za Samobor i okolicu imade g. Stjara Francković ml.

Samoborska tiskara Slavica Šala u Samoboru.